İnsanla tövbesi arasına kim girebilir?

Bursa'dan Nuri Angın: "Yüz kişiyi öldürmüş bir adamın tövbekâr olduğu ile ilgili hadisin İsrailiyat olduğu söylendi. Doğrusu nedir? Bu hadis İsrailiyattan mıdır?"

TÖVBE ETSEM KABUL OLUR MU?

Hadisleri âyetler çerçevesinde ve hadis usûlü perspektifiyle anlamaya çalışalım. Fakat günümüzdeki mebzul hale gelmiş hadis münekkitlerinin mesleğiyle eleştirmeye kalkarsak hadisleri değil, kendimizi kaybederiz. İstikametimizi kaybederiz.

Bahsinde bulunduğumuz hadisi hatırlayalım:

Ebu Said El-Hudrî (ra) rivayet etmiştir. Resûlullah Efendimiz (asm) şöyle buyurdu:

"Vaktiyle İsrail oğullarından doksan dokuz kişi öldürmüş bir adam vardı. Yeryüzünde en büyük âlimin kim olduğunu sordu. Ona bir rahip gösterdiler. Bu adam rahibe giderek:

"Doksan dokuz adam öldürdüm. Tövbe etsem kabul olur mu?" diye sordu. Rahip:

"Hayır, kabul olmaz!" deyince onu da öldürdü.

Böylece öldürdüğü adamların sayısını yüz'e tamamladı.

Sonra yine yeryüzünde en büyük âlimin kim olduğunu sordu. Ona bir âlimi tavsiye ettiler. Onun yanına giderek:

"Yüz kişiyi öldürdüm. Çok pişmanım. Tövbem kabul olur mu?" diye sordu.

Âlim: "Elbette kabul olur. İnsanla tövbesi arasına kim girebilir ki! Fakat sen falan yere git. Orada Allah'a ibadet eden insanlar var. Sen de onlarla birlikte Allah'a ibadet et. Sakın memleketine dönme. Zira memleketin fena bir yerdir." dedi.

ADAM TÖVBEKÂR MI, GÜNAHKÂR MI?

Adam, tavsiye edilen yere gitmek üzere yola çıktı. Fakat yarı yola varınca eceli ona yetişti, göğsünün üzerinde gideceği köye doğru yönelmişken ölüm anı geldi.

Adamın ruhunu kabzetmek üzere rahmet melekleriyle azap melekleri tartıştılar.

Rahmet melekleri: "Adam tövbe ederek ve kalbiyle Allah'a yönelerek yola düştü." dediler. Azap melekleri ise: "Adam günahkârdır. Amelinde iyiliğin nesnesi yoktur." dediler. Allah (cc) öteki köye "uzaklaş!", beriki köye "yaklaş!", meleklere de "ölçünüz!" diye vahyetti. Adamın yöneldiği köye bir karış daha yakın olduğu görüldü ve adam bağışlandı.1

Müslim'in rivayeti: Bu sırada insan suretinde bir melek geldi. Melekler onu aralarında hakem yaptılar.

Hakem melek: "Geldiği yerle gideceği yeri ölçün. Hangisine yakınsa, adam o tarafa aittir." dedi.

Melekler iki mesafeyi ölçtüler. Gitmek istediği yerin daha yakın olduğunu gördüler. Bunun üzerine adamın ruhunu rahmet melekleri kabzetti.2

Müslim'deki bir başka rivayet: "O kimse iyi insanların yaşadığı köye bir karış daha yakın olduğundan oralı sayıldı."3

Hadisle İlgili Birkaç Söz

Hadisten anladıklarımızı ifade etmeye çalışalım:

1- Adam öldürmek büyük günahtır. Sayısı arttıkça günahın derecesi katlanarak artar.

2- Hadiste, günahkâr adam Hazret-i İsa'nın (as) ümmetindendir, fetret devri insanıdır, ama müşrik değildir.

3- Hadisin birkaç rivayetini topluca düşündüğümüzde, neticede günahı ne kadar büyük olursa olsun, şirk içinde olmadıkça, samimî tövbe eden birisinin bağışlandığını; hatta tövbesinin makbul olması için Allah'ın da (cc) bizzat müdahil olduğunu görüyoruz.

4- Bağışlanmış olmak demek, hesaba çekilmeyecek, kötü amelinden sorulmayacak, öldürdüğü adamların hukukları zayi olacak demek değildir. Hiç kimsenin hukukunu zayi etmeyen, herkesin hakkını teslim eden, mağfireti de önceleyen bir çözüme rahmet-i İlâhiye kadirdir. Allah (cc) hiçbir hukuku zayi etmez, ama içten olmak şartıyla en küçük yönelişleri bile kayda ve affa değer bulur.

5- Hadisten, ‘her adam öldüren affedilir’ şeklinde bir mana çıkmaz. Herkesin günahı, ameli, hesabı, tövbesi, sevabı şahsîdir ve derecesi kendisine mahsustur. Ama her günahta tövbe kapısı açıktır.

6- Af neticede necata sebep olurken, azabın hepsini mi, bir kısmını mı kaldırmaya kifayet eder, bunu bilemeyiz.

7- Af da, ceza da, hüküm de, adalet de, netice de Allah’a aittir.

Dipnotlar:
1- Buhârî, Enbiya 54; Müslim, Tevbe, 48.
2- Müslim, Tevbe 46.3- Müslim, Tevbe, 47.